

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MUĞLA MARMARİS BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	37

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2016 – 2017 Dönemi Gelir Bütçesi (TL).....	1
Tablo 2: 2016 – 2017 Dönemi Gider Bütçesi (TL).....	2

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu Yönetmelikte, mahalli idarelerin bütçe ve muhasebe açısından uymak zorunda oldukları temel ilkeler belirtilmiş; hesap planı ve bunların niteliği ve işleyişi anlatılmıştır.

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı kamu muhasebe sistemidir. Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kapsamında kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterilmekte; bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilmektedir.

Muğla Marmaris Belediyesi 2016 ve 2017 mali yılları gelir, gider ve bütçe büyüklükleri aşağıdaki tablolarda yer almakta olup 31.12.2017 tarihi itibarıyla bütçe gerçekleşme oranları da yine aynı tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 1: 2016 – 2017 Dönemi Gelir Bütçesi (TL)

Açıklama	2016 Yılı Gerçekleşen Bütçe Geliri	31.12.2017 İtibarıyla Gerçekleşen Bütçe Geliri
Net Bütçe Geliri	69.548.677,00	76.929.150,92
01 Vergi Gelirleri	28.861.275,99	31.631.515,46
03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.616.110,52	13.483.939,60
04 Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	72.285,65	213.611,09
05 Diğer Gelirler	24.611.039,74	30.726.813,97
06 Sermaye Gelirleri	5.387.965,10	873.270,80
09 Red ve İadeler (-)	0	0

Tablo 2: 2016 – 2017 Dönemi Gider Bütçesi (TL)

Açıklama		2016 Yılı Gerçekleşen Bütçe Giderleri	31.12.2017 İtibariyle Gerçekleşen Bütçe Giderleri
	Bütçe Giderleri	75.785.578,81	84.885.853,66
01	Personel Giderleri	17.901.953,54	17.689.126,97
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.988.912,08	3.105.999,98
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	38.800.296,34	47.536.026,99
04	Faiz Giderleri	0,00	0
05	Cari Transferler	1.095.209,69	2.524.185,65
06	Sermaye Giderleri	14.999.207,16	14.030.514,07
07	Sermaye Transferi	0	0
08	Borç verme	0	0
09	Yedek Ödenekler	0	0

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,

- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Gecikme Zamlarının İlgili Olduğu Yılın Mali Tablolarında İzlenmemesi

Yapılan denetimlerde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tatbik olunan ve henüz tahsilatı gerçekleşmemiş toplam 16.246.232,74 TL gecikme zammının ilgili olduğu yılın mali tablolarında izlenmediği tespit edilmiştir.

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 01.01.2015 tarihinde yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde "Dönemsellik" kavramı, kamu idarelerinin faaliyetlerinin, belirli dönemlerde raporlanacağı ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanacağı şeklinde ifade edilmiştir. Yönetmeliğin 16'ncı maddesinde ise; kamu hesaplarının mali yıl esasına göre tutulacağı, kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterileceği belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik hükümlerinden anlaşıldığı üzere, her dönemin faaliyet sonuçlarının

diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanabilmesi için gelirlerin ilgili olduğu mali yıl içerisinde tahakkuk ettirilmesi ve mali tablolarda izlenmesi gerekmektedir.

Belediye alacaklarına ilişkin olarak, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde, alacak takip yazılımı aracılığı ile mükellef bazında günlük gecikme zammı hesaplanmakta; hesaplanan tutarlar faizin hangi mali yıla ilişkin olduğu dikkate alınmaksızın, ödemenin yapıldığı mali yıl içerisinde tahakkuk ettirilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, yıllar itibari ile hesaplanan gecikme zammının ilgili olduğu dönem sonunda gelir hesapları aracılığı ile öz kaynaklar arasında gösterilmesi ve bu şekilde alacağa bağlanan faiz tutarlarının ödeme döneminde ilgili alacak hesabının kapatılması suretiyle tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde dönem sonu itibariyle toplam 16.246.232,74 TL gecikme zammının ilgili olduğu dönemlerde tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı; bu nedenle “Faaliyet Alacakları” hesap grubu ile “Öz Kaynaklar” ana hesap grubunun olması gerekenden aynı tutarda daha düşük gözüktüğü tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapılan denetimlerde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tatbik olunan ve henüz tahsilatı gerçekleşmemiş toplam 16.246.232,74 TL gecikme zammının ilgili olduğu yılın mali tablolarında izlenmediği ile ilgili olarak;

Belediyemizce tahakkuk ve tahsil edilen gecikme zammı gelir kalemi mevzuat hükümleri doğrultusunda dönem sonu itibari ile ilgili hesaplara alınarak takibi sağlanacak ve bundan böyle gecikme zammı gelirleri ilgili olduğu mali yıl içerisinde tahakkuk ettirilerek mali tablolarda gösterilecek ve izlenecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulguda belirtilen hususlara iştirak etmekle birlikte, düzeltme işlemi 2017 yılı sonu itibariyle gerçekleştirilmediğinden, “Faaliyet Alacakları” ve “Öz Kaynaklar” hesap alanları mali tablolara doğru ve güvenilir şekilde yansımamıştır. Konunun takip eden denetim döneminde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 2: Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’ne Olan Yapılandırılmış Borçların Mali Tablolarda İzlenmemesi

Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne Olan ve 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında yapılandırılan borçların mali tablolarda izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 322'nci maddesinde kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitide bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının 438-Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında izleneceği; 278'inci maddesinde ise Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenlerin 438 No.lu hesaptan çıkılarak 368-Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabına kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan denetimlerde, yukarıda detayı belirtilen ve yapılandırma kapsamında olan borçlardan dönem sonu itibariyle vadesi bir yılın altında olan ve 368-Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabında izlenmesi gereken 425.939,10 TL ile vadesi bir yılın üzerinde olan ve 438-Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında izlenmesi gereken 496.928,95 TL'nin mali tablolarda izlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemize ait Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne olan yapılandırılmış su borcumuzun toplamı 368 vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabında ve 438 kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında izlenmesi sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulguda belirtilen hususlara iştirak etmekle birlikte, düzeltme işlemi 2017 yılı sonu itibariyle gerçekleştirilmediğinden, "Ödenecek Diğer Yükümlülükler" ve "Diğer Borçlar" hesap alanları mali tablolara doğru ve güvenilir şekilde yansımamıştır. Konunun takip eden denetim döneminde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 3: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile Binalar Hesabı İçin Gerekli Amortisman Kayıtlarının Yapılmaması

Marmaris Belediyesi bilançosunun 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında kayıtlı tutarlar bulunmasına rağmen bu varlıklar için amortisman

ayrılmadığı görülmüştür.

27 Mayıs 2016 tarih ve 29724 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğini belirleyen 202'nci maddesinde;

“(1) Bu hesap, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır.”

Denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin hesabın işleyişini düzenleyen 203'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise;

“ Maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

Denilmektedir.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No: 47) “Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar” başlıklı 3'üncü maddesine göre Yerüstü ve Yeraltı Düzenleri Hesabı ile Binalar Hesabında yer alan varlıklar amortismanına tabidir.

Yapılan incelemede, belediye tarafından Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında yer alan varlıklar ile Binalar Hesabında yer alan varlıklar için herhangi bir kayıt yapılmadığı görülmüştür. Kurum bilançosunun aktifinde yer alan yerüstü ve yeraltı düzenleri ile binalara amortisman ayrılmaması bu varlıkların gerçek değerleriyle mali tablolara yansımamasına neden olmaktadır.

Belediyenin envanterinde bulunan yeraltı ve yerüstü düzenleri ile binalara, Genel Tebliği'nde yer alan süre ve oranlarda amortisman ayrılmaması ve Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na kaydedilmemesi nedeniyle kurumun mali tablolarında “Maddi Duran Varlıklar” hesap alanı gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı ve 252 Binalar hesabında kayıtlı tutarlar üzerinden amortisman hesaplanarak ilgili amortisman hesaplarına kaydedilmesi sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Marmaris Belediyesinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Faaliyet Alacaklarının Muhasebeleştirilmesinde Tahakkuk Esasına Uyulmaması ve Hatalı Kayıtların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine Aykırı Şekilde Düzeltilmesi

Marmaris Belediyesinin işgal harcı, işyeri açma izni harcı, bağış gibi peşin olarak tahsil ettiği çeşitli gelirleri 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ve 600 Gelirler Hesabına kaydettiği ve bu şekilde yapılan hatalı muhasebe kayıtlarını mevzuata aykırı şekilde düzelttiği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre belediyelerce makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilen harçlar (işgal harcı, işyeri açma izni harcı, taşıt araçları işletme ruhsat harcı) tahakkuku tahsiline bağlı gelirlerdir. Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi ve Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği uyarınca nitelikleri itibariyle tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatların 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile ilişkilendirilmemesi, ilgili olduğu diğer hesaplarda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarlar 100 Kasa ya da 102 Banka hesabına borç 600 Gelirler hesabına alacak; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Belediye tarafından tahakkuku tahsiline bağlı gelirler tahsil edildiğinde, günlük olarak tahsilatların muhasebeleştirildiği muhasebe işlem fişlerinde yukarıda belirtilen kayıt

yapılmakla birlikte aynı gelirlerin tahakkuk kayıtları da yapılmakta ve ay sonlarında toplu olarak gerçekleştirilen her aya ait tahakkukların muhasebeleştirildiği muhasebe işlem fişlerinde aynı gelirlerle ilgili 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabının da çalıştığı görülmektedir. Bu durum 120 Gelirlerden Alacaklar ile 600 Gelirler hesaplarının hatalı çalışmasına ve söz konusu hesaplarda şişmeye neden olmaktadır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde; Kamu idarelerinin muhasebe birimlerinin, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1" den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedeceklerini. Muhasebe kayıtlarının ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltileceğini. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verileceği ifade edilmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde; işlemlerin yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlığın ancak muhasebe kaydıyla düzeltilebileceği ifade edilmiştir. Mevcut durumda hatalı gerçekleştirilen muhasebe kaydının düzeltilebilmesi ancak yeni bir muhasebe kaydı ile mümkündür.

Belediye tarafından yukarıda belirtilen hatalı tahakkuk kayıtlarını düzeltmek amacıyla her ay sonunda muhasebe birimi tarafından sisteme manuel olarak müdahale edilmektedir. Ay sonlarında düzenlenen tahakkuk fişinde yer alan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabı tek tek gözle kontrol edilerek tahakkuku tahsiline bağlı gelirler tespit edilmeye çalışılmaktadır. Tespit edilebilen hatalı kayıtların muhasebe ilkelerine aykırı olarak ilgili hesaplardan herhangi bir muhasebe kaydı yapılmaksızın silindiği görülmüştür. Bu nedenle muhasebe kayıtlarında yevmiye numaralarının ardışık olarak sıralanmadığı bazı numaraların atlanarak kayıt yapılmış olduğu görülmüştür.

Belediye tarafından gerçekleştirilecek gelir tahakkuk kayıtlarında ve muhasebe kayıtlarının düzeltilmesi işlemlerinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun hareket edilerek gelir türlerinin tasnifi yapılmalı, tahakkuk kayıtları zamanında gerçekleştirilmeli ve muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilmelidir. Bu doğrultuda belediye tarafından gerekli kontroller yapılarak belediyede kullanılan muhasebe programı ile mevzuat arasında tam bir entegrasyon sağlanmalı ve sisteme elle müdahaleye izin verilmemelidir.

Kamu idaresi cevabında; "2017 mali yılı içerisinde Belediyemizin kullanmış olduğu muhasebe programında, ay sonu tahakkuk fişinin düzenlenmesinde, tahakkuku tahsiline bağlı

bazı gelirler (işyeri açma izin harcı, işgal harcı, bağış) 120 gelirlerden alacaklar hesabı ile ilişkilendirilmiş olup, manuel olarak tahakkuku tahsiline bağlı gelirler düzeltilerek, 102 banka hesabına borç 600 gelirler hesabına alacak; diğer taraftan 800 bütçe gelirleri hesabına alacak, 805 gelir yansıtma hesabına borç kaydedilmiştir.

2018 mali yılbaşından itibaren Belediyemizde kullanmış olduğumuz muhasebe programında yapılan güncellemeler neticesinde, ay sonu düzenlenen muhasebe işlem fişinde tahakkuku tahsiline bağlı hiçbir gelir 120 gelirlerden alacaklar hesabı ile ilişkilendirilmemiştir. Ayrıca ay sonu tahakkuk işlemlerinde muhasebe işlem fişi gelir programı ile entegrasyon sağlanmış olup, manuel düzeltme yapılmamaktadır.

Bundan böyle tahakkuklu gelirlerin muhasebe işlem fişleri düzenlenirken hatalı işlemlerin düzeltilmesi, yeni bir muhasebe kaydı ile yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu husus hakkında aykırı görüş belirtmemiş olup, bulguda belirtilen hususların 2018 mali yılı için düzeltildiği söylenmiştir. Ancak 2017 yılı itibariyle söz konusu hatalı işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle 600 Gelirler Hesabı ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının mali tablolarda tam, doğru ve güvenilir olarak yer aldığına ilişkin olumlu kanaat oluşmamıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Gelir Tahakkuk Kayıtlarının Ay Sonlarında Toplu Şekilde Yapılması

Belediyenin gelirlerden alacak tahakkuk kayıtlarını gün sonlarında yapmayıp ay sonlarında toplu biçimde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç kaydı yapmak suretiyle gerçekleştirdiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 87'nci maddesine göre; ilgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılacağı. Gün içindeki gelirlerden alacak tahakkuklarının gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirileceği, tahakkuk servislerince günlük olarak düzenlenip tahakkuk kaydının yapılması için muhasebe servisine verilen tahakkuk bordrolarının iki nüsha düzenleneceği, birinci nüshasının muhasebe servisinde, ikinci nüshasının ilgili tahakkuk servisinde saklanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede belediyenin söz konusu tahakkuk kayıtlarını günlük değil her ayın

sonunda toplu olarak yaptığı görülmüştür. Böylece tahakkuk esasına uygun olmayan işlemler tesis edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak alacak tahakkuk kayıtlarının gün sonuna kadar 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılmasının mali tabloların doğru ve güvenilir veri sunmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak alacak tahakkuk kayıtlarının gün sonuna kadar 120 Gelirlerden alacaklar hesabına alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılması sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen tespit ve öneriler doğrultusunda işlem tesis edileceğini ifade etmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Kalması

Belediyenin 2017 yılı ve önceki yıllara ait gelir tahakkuklarının, tahsil edilemeden sonraki yıllara devredilmesi nedeniyle gelirlerinin düşük kaldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinin (f) bendinde Belediye başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmış,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin (e) bendinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmış, mezkûr kanunun 61'inci maddesinde muhasebe yetkilisinin, gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması ile muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 55'inci maddesinin birinci fıkrasında, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi gün içinde borçlarını

ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunacağı düzenlenmiştir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir "ihbarname" düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra bir ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, yedi gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edilmelidir. Belediyelerin tahakkuk tahsilat oranı artırabilmeleri için; Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için "Ödeme Emirlerini" zamanında düzenleyip daha sonra bu borçluları Hukuk birimine havale etmesi gerekmektedir.

Marmaris Belediyesinin Gelir Kesin Hesap Cetvelini oluşturan gelir kalemlerinin tahakkuk tahsilât oranlarının düşük düzeyde kaldığı ve toplam tahakkuktan 143.361.268,57 TL'nin gelecek yıla devredilerek tahsil edilemediği tespit edilmiştir. Belediyenin gelirlerinin tahsilat oranı % 34,72'dir.

Tahakkuk tahsilat oranı oldukça düşük kalmıştır. Tahsilat oranının düşük gerçekleşmesi tahsil ve takip hususunda yeterli özenin gösterilmesini ve yukarıda mezkûr mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmesini gerektirmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "6360 Sayılı 14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri ile belediyemize devredilen 5 adet belde belediyesinin 31.03.2014 tarihine kadar tahakkuk etmiş ancak tahsilatı ilgili belediyesince yapılmamış alacakların da belediyemize devredilmesi sebebiyle belediyemizin tahsil edilememiş alacak tutarında artış olmuştur. Bulgu maddesinde belirtilen 2018 yılına devreden 143.361.268,57 TL toplam tahakkuk,

121 Gelirlerden takipli alacaklar 136.952.154,31

222 Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar 2.749.684,12

122 Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar 1.447.748,99

220 Gelirlerden alacaklar hesabı 1.219.137,96

120 Gelirlerden alacaklar hesabı 8.708,84

140 Kişilerden alacaklar 983.834,35

Yukarıda belirtilen alacak tahakkuklarından oluşmaktadır.

Yukarıda belirtilen 143.361.268,57 TL toplam alacak tahakkukundan 01.01.2018-30.04.2018 tarihleri arasında 14.215.841,64 TL si tahsil edilmiş olup, tahsilatlar devam etmektedir.

Belediyemizce yukarıda belirtilen takipli gelir tahakkuklarının tahsili için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu'nun 55.maddesine göre ödeme emri düzenlenerek ilgili borçlulara tebliğ edilmiştir.

Süresinde borcunu ödemeyen mükelleflere, Belediyemizce kurulan İcra Takip Servisince TAKPAS Sistemi üzerinden taşınmaz kaydı sorgulaması yapılarak haciz işlemi, bankalara yazı yazılarak mevduat haciz işlemi, Emniyet Müdürlüğü ile yazışma yaparak taşıt haciz işlemi üç yıldır yoğun bir şekilde yapılmaktadır.

121 Gelirlerden takipli alacaklar hesabında, izlenen devreden tahakkukların içerisinde 111.580.159,72 TL diğer idari para cezaları gelir kalemi olarak takip edilmekte olup, idari para cezalarının büyük çoğunluğuna borçlular tarafından dava açılmış olup davaları derdesttir. Yine 140 Kişilerden alacaklar hesabında takip edilen alacaklardan 981.440,91 TL sına borçlular tarafından dava açılmış olup dava derdesttir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli tahsilat işlemlerinin yapıldığını ifade etmektedir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Kalkınma Ajansına Aktarılacak Payların Mali Tablolarda Yer Almaması ve Söz Konusu Payların Hesaplanmasında Hata Yapılması

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca belediye bütçesinden Güney Ege Kalkınma Ajansına aktarılması gereken payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına alınmadığı ve söz konusu payın yanlış hesaplandığı tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kanun'un “Gelirler ve Yönetilecek Fonlar” başlıklı 19'uncu maddesinin birinci fıkrasının d bendinde:

“Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için;

borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.”

Kalkınma ajansının gelirleri arasında düzenlenmiştir.

Ayrıca Bakanlar Kurulunun belediyeler için belirlenen oranı yarısına kadar indirmeye yetkili olduğu ilgili madde kapsamında hüküm altına alınmıştır. Bu yetki doğrultusunda Bakanlar Kurulu 2011/2168 sayılı Kararının 1'inci maddesinde;

“Belediyelerin, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 19'uncu maddesi uyarınca bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı binde beş olarak belirlenmiştir.”

Hükmü tesis edilmiştir.

Buna göre Marmaris Belediyesi bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere binde beş oranında hesapladığı payı 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlemeli ve Güney Ege Kalkınma Ajansına pay aktarımı sağlamalıdır.

Yapılan incelemede Marmaris Belediyesi tarafından Güney Ege Kalkınma Ajansına yapılan 339.635,13 TL tutarındaki ödemenin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler hesabına kayıt yapıldığı ve 2017 yılı için aktarılması gereken pay tutarının hesaplaması işleminde bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirlerini (2016) esas almak yerine 2015 yılı gelirlerinin esas alındığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce Güney Ege Kalkınma Ajansına aktarılacak olan paylar bundan böyle 363 Kamu İdareleri Payları hesabında izlenecek ve adı geçen ajansın hesabına aktarılması sağlanacaktır.

Belediyemizce Güney Ege Kalkınma Ajansına ait 08.09.2016 tarih ve 79406828-760.01.00.00-E518 sayılı yazıya göre 2017 yılında ödenecek pay 2015 yılı gelir kesin hesap cetveli üzerinden bildirilerek yapılmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden

denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 288'inci maddesine göre, peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Marmaris Belediyesi tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazlardan elde edilen kira gelirlerinin yıllık olarak peşin tahsil edildiği halde, içinde bulunulan ayın sonraki aylarında tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Marmaris Belediyesi tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazlardan elde edilen kira gelirleri ile ilgili yukarıdaki muhasebe kayıtlarının yapılmaması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizce üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazlardan elde edilen kira gelirlerinin yıllık peşin olarak tahsil edildiği halde, 380 gelecek aylara ait gelirler hesabında, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının ise 480 gelecek yıllara ait gelirler hesabında izlenmesi sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Sözleşmeli Personele Yapılan Sosyal Denge Tazminatı Ödemelerinin Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi

Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen prim giderlerinin incelenmesi sonucunda; sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminat ödemelerinin prime esas kazanca dâhil edilmediği, bu suretle işveren ve işçi hisselerinin eksik hesaplandığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde, sözleşmeli personel hakkında bu Kanun'la düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılan 2009/37 sayılı Genelge'nin 2.2.9'uncu maddesinde ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) bendi kapsamında geçici olarak sözleşme ile çalıştırılan personelin 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

5510 sayılı Kanun'un Prime Esas Kazançlar başlıklı 80'inci maddesinin birinci fıkrasında Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları hakkında açıklamalara yer verilmiş, (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın prime esas kazanç hesabına dâhil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Fıkranın (b) bendinde istisna hükümleri açıklanmış, (c) bendinde ise bu istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazanca tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla 5510 sayılı Kanun'da sayılan ve Kanun'un yürürlük tarihinden sonra çıkan başka bir Kanun veya Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen istisnalar dışında sözleşmeli personele yapılan tüm ödemeler prime esas kazanca dâhil edilecektir.

Belediye ve bağlı kuruluşlarda çalışan sözleşmeli personele temel olarak üç çeşit ödeme yapılmaktadır. Bunlar; sözleşme ücreti, ek ödeme ve sosyal denge ödemesidir. Sözleşme ücretinin prime esas kazanca dâhil olduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 9'uncu maddesi uyarınca ödenen ek ödeme hakkında ise aynı maddenin dokuzuncu fıkrası ile istisna hükmü getirilmiş ve bu ödemenin prime esas kazanç tutarına dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Sosyal denge tazminat ödemesi 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde düzenlenmiştir. Ne söz konusu maddede ne de bu maddede atıf yapılan 4688 sayılı

Kanun'un ilgili maddelerinde bu ödemenin prime esas kazancın tespitinde istisna edildiğine dair bir hüküm mevcuttur. Bu nedenle sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminatı ödemelerinin prime esas kazancın tespitinde dikkate alınarak prim matrahına eklenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizde çalışan sözleşmeli personele ödenen sosyal denge tazminatı ödemelerinden 01.01.2018 tarihinden itibaren Sosyal Güvenlik Kurumu'na işçi ve işveren prim kesintileri yapılarak ödenmeye başlanmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edildiği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Kiralama İhalelerinde İşin Toplam Süresinin Dikkate Alınmaması Nedeniyle Geçici ve Kesin Teminatların Eksik Tahsil Edilmesi

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'un 25'inci maddesinde isteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3'ü oranında geçici teminat alınacağı, Kanun'un 54'üncü maddesinde de, taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce yüklenici veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Kanun 4'üncü maddesinde tahmin edilen bedel tanımlanmıştır. Buna göre tahmin edilen bedel, ihale konusu olan işlerin tahmin edilen bedelini ve yapım işlerinde keşif bedelini ifade etmektedir. İhale konusu işler kira veya mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işleri olduğu dikkate alındığında, tahmin edilen bedelin kira süresi boyunca veya irtifak hakkı ise irtifak hakkı verilen süre boyunca belediyeye ödenecek tutarın toplamı esas alınarak belirlenmesi gerektiği açıktır.

Nitekim Danıştay 13'üncü Dairesinin 2012/1102 Esas ve 2015/1050 sayılı kararında; 2886 sayılı Kanun'a tabi ihalelerde ilan ve ihale usulünün tahmin edilen bedele göre tespit edildiği, kira ve irtifak hakkı tesisine yönelik ihalelerde bu usullerin kira sözleşmesi veya irtifak hakkı süresi boyunca idareye ödenecek asgari tutarın toplamı esas alınarak belirlenmesi gerektiği, aksi takdirde bir aylık, bir yıllık veya on yıllık kira sözleşmesine yönelik usuller belirlenirken bir belirsizlik oluşacağı ve kısa süreli bir kira sözleşmesi ile on yıla kadar varabilen uzun süreli kira sözleşmesi, hatta kırk dokuz yıla kadar sürebilen irtifak hakkı

sözleşmesinde işin önemi değişmesine rağmen aynı usulün belirleneceği, bunun yanında, ihalelere yönelik şartnamelerde işin niteliği, nevi ve miktarı ile işin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartlarının ihaleye katılabilecek kişiler arasında tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta belirlenmesi gerektiği belirtilerek ihalede muhadden bedelin on yıl boyunca idareye ödenecek asgari tutarın toplamı esas alınarak belirlenmediğinden ilanı ve ihale usulü 2886 sayılı Kanun'a uygun yapılmayan ihalede hukuka uygunluk bulunmadığına karar verilmiştir.

Marmaris Belediyesince 2886 sayılı Kanun'a göre yapılan kiralama ihalelerinden süresi bir yıldan uzun olanlar için, geçici teminatın ilk yıl bedeli olarak dikkate alınan tutar üzerinden değil işin toplam süresi dikkate alınarak hesaplanması gerekmektedir. Kesin teminatın da işin toplam süresinde ödenecek olan ihale bedeli üzerinden alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; kiralama ihalelerinde tahmin edilen bedel olarak ilk yıla ilişkin tutarın belirlendiği ve bu tutar üzerinden geçici teminatın alındığı, aynı şekilde, kesin teminatın da ilk yıl idareye ödenecek tutar üzerinden alındığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Kiralama ihalelerinde tahmin edilen bedel olarak işin toplam süresinin dikkate alınmayarak geçici ve kesin teminatın bir yıllık kira bedeli esas alınarak düşük tutarda alınması ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 25. maddesinde isteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin %3 oranında geçici teminat alınacağı, kanununun 54. maddesinde de taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce yüklenici veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplamak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınacağı hükmü ile ilgili olarak;

Belediyemizce denetim yılı olan 2017 mali yılı başından itibaren 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yapılan tüm kiralama ihalelerinde tahmin edilen bedel olarak işin toplam süresi dikkate alınarak geçici ve kesin teminat hesaplanarak alınmıştır.

Belediyemizce geçmiş yıllarda ihalesi yapıp süresi devam eden kiralama ihalelerinde tahmin edilen bedel, yıllık olarak belirlenmiş ve belirlenen yıllık bedel üzerinden geçici ve kesin teminat tutarları tahsil edilmiştir. Geçmiş yıllarda kiralama ihalesi yapıp süresi devam eden tüm ihalelerin kiralama ihale şartnamesinin 16. maddesinde " kiracının fesih talebinde bulunması, kira dönemi sona ermeden faaliyetini durdurması, kiralananı amacı dışında kullanması, işletme ruhsatının her ne sebeple olursa olsun iptal edilmesi veya taahhüdünün

sözleşme şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi hallerinde kira sözleşmesi 2886 sayılı kanunun 62. maddesine göre tebligat yapmaya gerek kalmaksızın feshedilecek, kesin teminatı irat kaydedilecek ve cari yıl kira bedeli tazminat olarak tahsil edilecektir. Sözleşmenin feshedildiği tarihten sonraki döneme ilişkin varsa kira bedeli öncelikle kiracıdan alınarak tazminata mahsup edilir" hükmü bulunmaktadır. Bu maddede kiracının taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi durumunda, ihale bedeli üzerinden tahsil edilecek %6 kesin teminatın çok üzerinde cari yıl kira bedeli kadar tazminat tahakkuk edileceği belirlenmiştir.

Belediyemizce geçmiş yıllarda ihalesi yapıp süresi devam eden kiralama ihalelerinde taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine göre yerine getirmeyen 9 adet kiracıya yukarıda belirtilen kiralama ihalesi şartnamesinin 16.maddesine göre cari yıl kira bedeli kadar fesih tazminatı tahakkuku yapılarak ödenmesi için kiracılara bildirimler yapılmıştır. Cari yıl kira bedeli kadar tahakkuk eden fesih tazminatını ödemeyen kiracılara icra iflas kanununa göre gerekli yasal işlemler yapılmıştır.

Şartnamenin 16.maddesine konulan yukarıda belirtilen hükümlerle kesin teminatın eksik hesaplaması sonucu belediyemizin kamu zararına uğramasının önüne geçilmiştir. Başka bir deyişle hatalı uygulama nedeniyle belediyemiz kamu zararına uğramamış, 2017 yılı başı itibarıyla de bu hatalı uygulama düzeltilerek kira süresi esas alınarak kesin teminat alınmaya başlanmıştır."

Denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulgu konusu olan geçmiş yıllarda ihalesi yapıp süresi 2017 yılında da devam eden kiralama ihalelerinde tahmin edilen bedelin yıllık olarak belirlendiği ve belirlenen yıllık bedel üzerinden geçici ve kesin teminat alındığı, fakat 2017 yılında yapılan ihalelerde hatalı uygulamanın düzeltildiği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Reklam Ünitelerinin Kiralanması İhalesinde Tahmin Edilen Bedel Bütçe Kanunu ile Tespit Edilen Tutarı Geçtiği Halde İşin Açık Teklif Usulüyle İhale Edilmesi

2886 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde, ihale usullerinin neler olduğu belirlenmiştir. Buna göre, Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde aşağıdaki usuller uygulanır:

- a) Kapalı teklif usulü,
- b) Belli istekliler arasında kapalı teklif usulü,
- c) Açık teklif usulü,
- d) Pazarlık usulü,
- e) Yarışma usulü.

İşin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı, bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edilir.

Kanunun 36'ncı maddesine göre, Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esas olduğu belirtilmiş, ancak, 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işler de yarışma usulüyle yaptırılabilceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un 45'inci maddesine göre tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilecek tutarı geçmeyen ihaleler açık teklif usulüyle yapılabilir.

Buna göre, her yıl Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile tespit edilen tutarın üzerindeki ihaleler kapalı teklif usulü ile altındaki ihaleler de Kanun'un diğer maddelerinde sayılan işler değil ise açık teklif usulüyle yapılabilir.

Nitekim Danıştay 13'üncü Dairesinin 2012/1102 Esas ve 2015/1050 sayılı kararında; 2886 sayılı Kanun'a tabi ihalelerde ilan ve ihale usulünün tahmin edilen bedele göre tespit edildiği, kira ve irtifak hakkı tesisine yönelik ihalelerde bu usullerin kira sözleşmesi veya irtifak hakkı süresi boyunca idareye ödenecek asgari tutarın toplamı esas alınarak belirlenmesi gerektiği, aksi takdirde bir aylık, bir yıllık veya on yıllık kira sözleşmesine yönelik usuller belirlenirken bir belirsizlik oluşacağı ve kısa süreli bir kira sözleşmesi ile on yıla kadar varabilen uzun süreli kira sözleşmesi, hatta kırk dokuz yıla kadar sürebilen irtifak hakkı sözleşmesinde işin önemi değişmesine rağmen aynı usulün belirleneceği, bunun yanında, ihalelere yönelik şartnamelerde işin niteliği, nevi ve miktarı ile işin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartlarının ihaleye katılabilecek kişiler arasında tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta belirlenmesi gerektiği belirtilerek ihalede muhammen bedelin on yıl

boyunca idareye ödenecek asgari tutarın toplamı esas alınarak belirlenmediğinden ilanı ve ihale usulü 2886 sayılı Kanun'a uygun yapılmayan ihalede hukuka uygunluk bulunmadığına karar verilmiştir.

2886 sayılı Kanun'a göre yapılan ihalelerde tahmin edilen bedel olarak işin toplam süresinin dikkate alınması ve teminatlar, ihale ve ilan usullerinin bu süreler dikkate alınarak belirlenmesi gerekmektedir

Yapılan incelemede; Marmaris Belediyesince 2886 sayılı Kanun'a göre 2016 yılında ihalesi yapılan reklam ünitelerinin bir yıldan uzun süreli kiralanması işinde tahmin edilen bedel belirlenirken işin toplam süresi dikkate alınmadan Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile tespit edilen tutarın üzerinde kalan işin kapalı teklif usulü ile ihale edilmesi gerekirken açık teklif usulü ile ihale edildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizce 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre 2016 yılında ihalesi yapılan reklam ünitelerinin 7 yıl süreli kiralanması işinde tahmin edilen bedel belirlenirken işin toplam süresi dikkate alınmadan sehven tahmini bedel hesaplanmasında yıllık tahmini bedel dikkate alınarak ihale 2886 sayılı kanununun 45. maddesine istinaden açık teklif usulüyle yapılmıştır.

Belediyemizce 2886 Sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelerde işin toplam süresi dikkate alınarak tahmini bedel hesaplanacak ve merkezi yönetim bütçe kanunuyla her yıl tespit edilen 2886 sayılı kanunun ilgili maddelerinin parasal limitleri takip edilerek ihale işlemleri gerçekleştirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Belediyenin Tasarrufunda Bulunan Genel Hizmetlere Ayrılmış Alanlar İçin Ecrimisil Uygulamasının Bir Kiralama Usulüne Dönüştürülmesi

Belediyenin tasarrufunda bulunan yol, park, yeşil alan, otopark, çocuk bahçesi gibi genel hizmetlere ayrılmış alanların ecrimisil uygulaması ile gerçek ve tüzel kişilere kullandırıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine atıf yapılarak bu hükümlerin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade

edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişiler tarafından işgali üzerine, fuzuli şagilden tespit ve takdir edilecek ecrimisil bedelinin isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmadığı, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülki amiri tarafından tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

Taşınmazların idarenin izni olmaksızın işgalli kullanılması durumunda fuzuli şagilin kamu malını haksız olarak işgal etmesi nedeniyle işgal süresince ecrimisil alınması mevzuat gereğidir. Ancak bu durum, kamu mallarının sürekli ecrimisil alınarak idare edilebileceği, ecrimisilin kira niteliğine dönüştürülebileceği şeklinde yorumlanmamalıdır. Ecrimisil hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı ilgili kişiden alınan bir tazminattır. Kamu idaresinin mülkiyet veya kullanımında bulunan taşınmaza yönelik olarak ecrimisil alınarak işgalin devamına müsaade edilmemeli, kamu malının boşaltılmasına yönelik mevzuat uygulanmalıdır.

Ayrıca 336 sayılı Milli Emlak Genel Tebliği'nde belirtildiği üzere, fuzuli şagilin işgal veya tasarruf ettiği taşınmazdan tahliyesinin herhangi bir nedenle sağlanamamış olması, aynı taşınmazdan ikinci ve müteakip defa ecrimisil bedeli istenmesine engel teşkil etmeyeceği gibi, ikinci ve müteakip defalar ecrimisil tahsil edilmiş olması, Devlet İhale Kanunu ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca fuzuli şagilin tahliye edilmesine de engel teşkil etmez. Ecrimisil bedellerinin tahsil edilmesi, taşınmazdaki kullanımın devamı hakkını vermez.

Yapılan incelemede; belediyenin tasarrufunda bulunan genel hizmetlere ayrılmış alanların işgali üzerine ecrimisil alınmakla yetinildiği, bu uygulamanın kira niteliğine dönüştürülmek suretiyle bu alanların işgaline süreklilik kazandırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin tasarrufunda bulunan taşınmazlar, işletmeler tarafından belediyemizden izinsiz işgal edilmesi sebebi ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75.maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15.maddesinin 5.fıkrası uyarınca belediye encümen kararlarına istinaden ecrimisil ihbarnamesi düzenlenerek ecrimisil bedeli ilgili işletmelerden Belediyemizce tahsil edilmektedir. Söz konusu ecrimisil tahsil edilen belediyemize ait taşınmazlar belediyemiz adına tapuda kayıtlı bina, arsa ve arazi niteliğinde

değildir. Ekte sunulan belgelerde görüleceği gibi işgal edilen alanlar yol, park, yeşil alan ve otopark alanından oluşmaktadır. Bulgu maddesinde belirtilen ecrimisil alınan yerler, Belediyemize ait tapuda kayıtlı taşınmaz olmadığından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale edilememiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; ecrimisil tahsil edilen taşınmazlar belediye adına tapuda kayıtlı bina, arsa ve arazi niteliğinde olmayıp, işgal edilen bu yerlerin yol, park, yeşil alan ve otopark alanından oluştuğu, Belediyeye ait tapuda kayıtlı taşınmaz olmadığından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale edilemediği belirtilmekte ise de, bulguda konu edilen husus bu yerlerin ihale edilmemesi değil, ecrimisil alınarak bu alanların işgaline süreklilik kazandırılmasıdır.

Belediyenin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan yerlerden ecrimisil alınarak işgalin devamına izin verilmemeli; kamu malının boşaltılmasına yönelik mevzuat uygulanarak bu alanların idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince tahliye ettirilerek idareye teslim edilmesi sağlanmalıdır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Hacedilemeyecek Gelirlerin Ayrı Bir Banka Hesabında İzlenmemesi

Belediyenin hacedilemeyecek gelirlerini, bankada ayrı bir hesapta tutmadığı, havuz hesabı oluşturulduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesine göre, belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri hacedilemez.

Ayrıca 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesine göre de, bu Kanun'da, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir. Dolayısı ile genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan paylar da Kanun ile vergi hükmünde kabul edildiği için hacedilmesi mümkün değildir.

Hacedilemeyecek gelirlerin ayrı bir hesapta izlenmemesi, Belediyeyi katlanılmaması gereken mali sıkıntılarla yüz yüze bırakabilir. Zira herhangi bir haciz veya icra durumunda bütün haklara tedbir konulabileceğinden, haczi kabil olmayan paraların da kullanılmaması söz

konusu olacaktır. Belediye tarafından haczi mümkün olan paralarla haczi mümkün olmayan paraların aynı hesapta toplanması, yaşanacak sorunlarda haczedilmezlik hakkından feragat olarak kabul edilmektedir. Bu türden sorunlarla karşılaşmamak için haczi kabil olmayan gelirlerin ayrı bir hesap açmak suretiyle takip edilmesi uygun olacaktır.

Belediye tarafından tahsil edilen bu tip gelirlerin ayrı bir hesapta izlenmesi; yani haczi kabil olmayan gelirler ile haczi mümkün gelirlerin ayrı hesapta tutulması, olası anlaşmazlıklarda belediyenin bu gelirlerinin haczedilmesi tehlikesini de ortadan kaldıracaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar, kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malların gelirleri, belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harçlar ile vergi mahiyetinde olan genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan paylar gibi haczi kabil olmayan gelirlerin bankada ayrı bir hesapta izlenmesi sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Mülkiyeti Belediyeye Ait Taşınmazın Bakanlar Kurulunca Vergi Muafiyeti Tanınan Vakfa Bedelsiz Olarak Tahsis Edilmesi

Mülkiyeti Marmaris Belediyesine ait ofisin Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakfa mevzuata aykırı olarak bedelsiz tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları başlıklı 15'inci maddesinde;

"...

İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir.

...”

Aynı Kanun’un Diğer Kuruluşlarla İlişkiler başlıklı 75’inci maddesinde de;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

...”

Denilmektedir.

Aynı Kanun’un 18’inci maddesinde ise taşınmaz mal tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına karar vermek meclisin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Yukarıda zikredilen Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediyeler 5393 sayılı Kanun’un 75/c bendine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla ancak ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir. Yine belediyeler 5393 sayılı Kanun’un 75/d bendine göre de bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak belediye meclis kararı ile ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis

edebilir. Bu idarelerin dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına süresi her ne olursa olsun belediye taşınmazlarını 75'inci maddeye göre tahsis edemez, ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak kiralayabilirler. Belediyeler ayrıca 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesine göre meclis kararı ile sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere de İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün de konu ile ilgili bu yönde görüşleri mevcuttur.

Yapılan incelemede; mülkiyeti belediyeye ait ofisin Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakfa, talebi üzerine belediye meclis kararı ile 3 yıl bedelsiz olarak tahsis edildiği, tahsis süresi bitince meclis kararı ile tahsisin 3 yıl daha bedelsiz olarak uzatıldığı, fakat tahsisle ilgili olarak proje ve İçişleri Bakanlığı onayının bulunmadığı görülmüştür.

Marmaris Belediyesinin Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakfa taşınmaz tahsisi uygulaması yukarıda zikredilen kanun hükümlerine uymamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye meclisimizin 06.06.2017 tarih ve 66 sayılı kararı ile Tema Vakfı Marmaris ilçe gönüllü sorumluluğuna tahsisi yapılan Belediyemize ait ofisin tahsisi, 02.01.2018 tarih ve 13 sayılı belediye meclis kararı ile iptal edilerek ilgili vakfin temsilciliğine bildirilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edildiği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Mülkiyeti Belediyeye Ait Taşınmazların Bazı Dernek ve Sendikalara Bedelli Olarak Tahsis Edilmesi

Mülkiyeti Marmaris Belediyesine ait ofis ve dükkânların, bazıları kamu yararına çalışan dernek statüsünde olan derneklere, sendikalara mevzuata aykırı olarak tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları başlıklı 15'inci maddesinde;

“... ”

İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il

belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir.

...”

Aynı Kanun'un Diğer Kuruluşlarla İlişkiler başlıklı 75'inci maddesinde de;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

...”

Denilmektedir.

Aynı Kanun'un 18'inci maddesinde ise taşınmaz mal tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına karar vermek meclisin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Yukarıda zikredilen Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediyeler 5393 sayılı Kanun'un 75/c bendine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile bu maddede

belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla ancak ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir. Yine belediyeler 5393 sayılı Kanun'un 75/d bendine göre de bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak belediye meclis kararı ile ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilir. Bu idarelerin dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına süresi her ne olursa olsun belediye taşınmazlarını 75'inci maddeye göre tahsis edemez, ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak kiralayabilirler. Belediyeler ayrıca 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesine göre meclis kararı ile sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere de İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün de konu ile ilgili bu yönde görüşleri mevcuttur.

Yapılan incelemede; mülkiyeti belediyeye ait ofis ve dükkânların çeşitli sivil toplum kuruluşlarının talebi üzerine kendilerine belediye meclis kararları ile 3 ya da 5 yıllık sürelerle bedelli olarak tahsis edildiği, fakat tahsislerle ilgili olarak proje ve İçişleri Bakanlığı onayının bulunmadığı görülmüştür.

Marmaris Belediyesinin sivil toplum kuruluşlarına taşınmaz tahsisi uygulaması yukarıda zikredilen kanun hükümlerine uymamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Mülkiyeti belediyeye ait taşınmazların bazı dernek ve sendikalara bedelli olarak tahsis edilmesi ile ilgili olarak; Belediyemize ait 7 adet ofis aşağıda adı belirtilen bazı dernek ve sendikalara Belediye meclis kararı ile tahsis edilmiştir.

1) 04.06.2013 tarih ve 72 sayılı meclis karar ile 1 adet ofis Eğitim-Sen Marmaris Temsilciliği

2) 04.06.2013 tarih ve 69 sayılı meclis kararı ile 1 adet ofis Atatürkçü Düşünce Derneği Marmaris Şubesi

3) 01.10.2013 tarih ve 109 sayılı meclis kararı ile 1 adet ofis Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Marmaris Şubesi

4) 03.02.2015 tarih ve 25 sayılı meclis kararı ile 4 adet ofis Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği Marmaris Şubesi

5) 03.02.2015 tarih ve 28 sayılı meclis kararı ile 2 adet ofis Türkiye Muharip Gaziler Derneği Marmaris Şubesi

6) 03.03.2015 tarih ve 31 sayılı meclis kararı ile 1 adet ofis Eğitim-İş Sendikası Marmaris Temsilciliği

7) 05.05.2015 tarih ve 54 sayılı meclis kararı ile 2 adet ofis Güney Ege Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği

Yukarıda belirtilen Belediyemize ait taşınmazların tamamının tahsisi 02.01.2018 tarih ve 13 sayılı Belediye Meclis kararı ile iptal edilmiştir. Yapılan tahsis iptaline ilişkin bildirimler ilgili dernek ve sendikalara tebliğ edilerek taşınmazlar tahliye edilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edildiği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: Beş Yıllık İmar Programlarının Yürürlüğe Konulmasına Rağmen Kısıtlı Emlak Vergisi Uygulamasına Devam Edilmesi

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesinde; kanunlar veya diğer mevzuatla tasarrufu kısıtlanan bina, arsa veya araziye ilişkin olarak emlak vergisinin, kısıtlamanın devam ettiği süre zarfında 1/10 oranında uygulanacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun'un ilgili hükmüne dayanılarak yürürlüğe konulan Tasarrufu Kısıtlanan Bina, Arsa ve Arazi Hakkında Yönetmelik'in 2'nci maddesinde ise, imar planlarında, resmi yapılara, tesislere ve okul, cami, yol, meydan, otopark, yeşil saha, çocuk bahçesi, pazar yeri, hal, mezbaha ve benzeri umumi hizmetlere ayrılmış olması sebebiyle üzerinde inşaat yapılmasına izin verilmeyen arsalar ile esaslı değişiklik ve ilaveler yapılmasına izin verilmeyen binaların tasarrufu kısıtlanmış sayılacağı; bu hallerde kısıtlı vergilemenin, imar planının kesinleştiği tarihi izleyen yılbaşından itibaren yapılacağı; kısıtlamanın, ilgili arsa veya binanın bulunduğu alan imar programına alınıncaya (imar programının kesinleştiği tarihe) kadar devam edeceği ifade edilmiştir.

Ayrıca, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 10'uncu maddesinde; imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 3 ay içerisinde bu planları tatbik üzere 5 yıllık imar programlarının hazırlanacağı; aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise imar planlarında umumi hizmetlere ayrılan yerlerden imar programına alınanlara ilişkin olarak emlak vergisi

ödemesinin durdurulacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, imar planlarında umumi hizmete ayrılan ve dolayısı ile mevzuat gereği tasarrufu kısıtlanan bina ve arsalarla ilişkin olarak emlak vergisi; imar planlarının kesinleştiği tarihi izleyen yılbaşından itibaren 1/10 oranında tahsil edilecek, imar planlarının tatbikine ilişkin imar programlarının hazırlanmasından itibaren ise emlak vergisi uygulaması durdurulacaktır.

Yapılan denetimlerde; İmar Programının 07.04.2015 tarihli ve 49 No.lu Belediye Meclis Kararı ile 2015-2020 yıllarını kapsayacak şekilde yürürlüğe konulmasına rağmen tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsalar için 1/10 oranında emlak vergisi uygulamasına devam edildiği görülmüştür.

Bu kapsamda, durdurulması gerekirken 1/10 oranında emlak vergisi uygulamasına devam edilen tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsalarla ilişkin toplam beyan sayısı, 2017 yılı için 732 olarak gerçekleşmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz imar programı 07.04.2015 tarih ve 49 numaralı belediye meclis kararı ile 2015-2020 yıllarını kapsayacak şekilde yürürlüğe girmiş olup, sehven tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsalar için 1/10 oranında emlak vergisi uygulamasına devam edilmiştir.

2017 yılı için toplam 732 adet tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsaya ilişkin emlak vergisi uygulaması iptal edilerek belediyemizce bu uygulamaya ilişkin 2020 yılı sonuna kadar tahsilat yapılmayacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, konunun takip eden denetim döneminde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 14: Emlak Vergisi Matrahından Mevzuatta Belirtilen İndirimlerin Yapılmaması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesinin (b) bendinde binalar için vergi değerinin; Maliye ve Bayındırlık ve İskân (Çevre ve Şehircilik) Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31'inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanacağı belirtilmektedir.

Kanun'un 31'inci maddesi hükmüne istinaden yürürlüğe konulan Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzüğün 2'nci maddesinde vergi değerinin, Emlak Vergisi mevzuuna giren bina, arsa ve arazinin rayiç bedeli olduğu belirtilmekte; rayiç bedelin bina, arsa ve arazinin beyan tarihindeki normal alım satım bedeli olduğu ifade edilmektedir. Anılan Tüzüğün 16'ncı maddesinde ise binaların normal alım satım bedelinin, emsal binanın normal alım satım bedeline göre belirleneceği, bunun mümkün olmaması halinde maliyet bedeli ve bunun da mümkün olmaması halinde ortalama gelir bedeli yoluyla bulunacağı hükmü yer almaktadır.

İdarenin emlak vergisi uygulamalarında vergi değerinin belirlenmesinde maliyet bedeli yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tüzüğün "Bina vergi değerinin maliyet bedeli yoluyla bulunması" başlıklı 19 uncu maddesinde bina maliyet bedelinin 20'nci madde hükümlerine göre hesaplanan inşaat maliyet bedeli ve bunun % 20 si oranındaki satış kârı ile inşa edildiği arsanın normal alım satım bedelinin toplanması suretiyle hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır. Tüzüğün 20'nci maddesinde ise İnşaat maliyet bedelinin, binanın dıştan dışa yüzölçümü ile metrekare normal inşaat maliyet bedelinin çarpılması suretiyle bulunacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, Tüzüğün 21'inci maddesinde; birden çok katlı binalarda, 19 ve 20 nci madde hükümlerine göre hesaplanan maliyet bedelinden, bodrum katlar için derinlik derecesine göre % 10 - 15, zemin katlar için % 3, dördüncü katlar için % 2, beşinci katlar için % 3, altıncı ve daha yukarı katlar için % 4 oranında indirim uygulanacağı; katların, yapı ruhsatıyesinin eki belediyece tasdikli yapı projesine, sahipleri tarafından proje gösterilemeyen yapılarda ise imar mevzuatına uygun olarak tespit edileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, emlak vergisi tarhiyat işlemi yapılırken vergiye konu binalarda yer alan bağımsız bölümlerin konumu yapı projelerine ve imar durumlarına bakılarak İdarece resen dikkate alınacak ve mevzuatta konumlarına denk düşen bir indirim oranı varsa, vergi matrahının hesabına dikkate alınan maliyet bedelinden bu oranda indirim yapılacaktır.

İdarenin, emlak vergisi tarhiyat işlemlerinde mevzuatta yer alan bu hükmü dikkate almadığı ve indirim uygulanması gereken mükellefler için indirim uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizce uygulanan Emlak vergisi hesaplaması, aşağıda tarih ve sayıları belirtilen Maliye Bakanlığı'nın yayımladığı Emlak Vergisi Kanunu genel tebliğlerine uygun olarak hesaplanmaktadır.

1) 30.12.2014 tarih ve 29221 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 65 seri numaralı Maliye Bakanlığı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği

2) 25.12.2015 tarih ve 29573 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 67 seri numaralı Maliye Bakanlığı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği

3) 27.12.2016 tarih ve 29931 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 70 seri numaralı Maliye Bakanlığı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği

Yukarıda belirtilen tebliğlerin amacı yayımlandığı tarihi takip eden yıla ait emlak (bina, arsa ve arazi) vergi değerleri ile uygulanacağı yılda mükellef olacakların emlak vergi değerlerinin hesabında dikkate alınacak asgari ölçüde arsa ve arazi m2 birim değerlerinin tespiti ve örnek uygulamalı hesaplamaları içermektedir. Belediyemizde de yukarıda belirtilen tebliğlerdeki emlak vergisi hesaplamasıyla birebir aynı ölçütlerde tahakkuk işlemleri yapılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında; emlak vergisinin tarih ve seri noları belirtilen genel tebliğler çerçevesinde uygulandığı belirtilese de; bahsi geçen tebliğlerde emlak vergisi değerinin tespitine ilişkin genel örneklere yer verilmiş olup, örnek binanın kat bilgisi ve kat durumuna göre indirim uygulanması gibi istisnai durumlara yer verilmemiştir. Dolayısı ile tebliğlerde yer alan örnekler istisnai durumlara girilmeden emlak vergisi değerinin tespitini genel anlamda tarif etmektedir.

Bulgu konusu, Anılan Tüzükte yer alan hükümler çerçevesinde istisnai durumlarda uygulanacak vergi indirimlerine ilişkin olup bu kapsamda İdarenin, vergi mükelleflerinin özellikli durumlarını dikkate alarak tarhiyatta gerekli indirimleri uygulaması gerekmektedir.

BULGU 15: Matrahı Tespit Edilemeyen İlan ve Reklam Vergisine Tabi Konuların Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinin Yapılmaması

Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, gerçek veya tüzel kişilerce Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde dağıtımı yapılan el ilanları, İlan ve Reklam Vergisine konu olmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Belediye sınırları içerisinde dağıtımı yapılan el ilanlarından vergisi ödenmemiş olanların zabıta ekiplerince tespit edilerek tutanak altına alındığı, ancak dağıtımı yapılmış el ilanlarının adet bilgisine ulaşılamadığından vergi tahakkuk ettirilemediği; bunun yerine bunlar hakkında Encümen Kararı ile Kabahatler Kanunu kapsamında ceza uygulandığı görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 1'inci maddesinde, bu Kanun'un belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında da uygulanacağı hükmü yer almaktadır. Aynı Kanunun "Re'sen vergi tarhi" başlıklı 30 uncu maddesinde, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkân bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen matrah veya matrah kısmı üzerinden verginin re'sen tarh olunacağı ifade edilmiştir. Aynı Kanunun 72'nci maddesinde ise takdir komisyonlarının illerde defterdarın veya tevkil edeceği memurun başkanlığı altında ilgili vergi dairesinin yetkili iki memuru ile seçilmiş iki üyeden kurulacağı belirtilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 102'nci maddesinde, Vergi Usul Kanunu'nda mahallin en büyük malmemuruna (illerde defterdara) verilmiş görev ve yetkilerin, Belediye Gelirleri Kanunu uygulaması yönünden Belediye Başkanı tarafından kullanılacağı belirtilmiştir. Ayrıca 213 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde vergi dairesi; mükellefi tespit eden, vergi tarh eden, tahakkuk ettiren ve tahsil eden daire şeklinde tanımlandığından, Belediyeler bünyesinde yer alan mali hizmetler birimleri, 2464 sayılı Kanunun uygulanması bakımından vergi dairesi tanımı kapsamında yer almaktadır. Bu bağlamda belediyelere ait vergilendirme işlemleri için kurulacak takdir komisyonları; belediye başkanı veya tevkil edeceği memurun başkanlığı altında ilgili mali hizmetler biriminin yetkili iki memuru ile seçilmiş iki üyeden oluşacaktır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde, vergilendirilmesinin yapılmadığı anlaşılan el ilanlarına ilişkin ilan ve reklam vergisinin matrahına ulaşılamaması durumunda tarhiyat işleminin, belediye bünyesinde kurulacak takdir komisyonu tarafından tayin edilecek matrah üzerinden re'sen yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Vergilendirilmesinin yapılmadığı anlaşılan el ilanlarına ilişkin ilan ve reklam vergisinin matrahına ulaşılamaması durumunda tarhiyat işleminin re'sen yapılması için en kısa zamanda, Belediyemiz bünyesinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre takdir komisyonu kurulacak ve Zabıta Müdürlüğümüzce bu konuda

yapılacak tespitleri müteakip takdir komisyonu tarafından takdir edilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, konunun takip eden denetim döneminde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 16: Taşınmazların Mevcut Kullanım Şekli ile Tapu Kayıtlarının Uyumlu Olmaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazları mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alacakları ve taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yapacakları ifade edilmektedir.

Anılan Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde ise cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere İdareye ait taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının uyumlu olmaması durumunda muhasebe kayıtlarında fiili durumun esas alınması ve tapu kayıtlarının da mevcut kullanım şekli ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde, İdareye ait taşınmazların mevzuata uygun şekilde mevcut kullanım durumları esas alınarak kayıtlara alındığı; ancak mevcut kullanım durumları ile uyumlu olmayan tapu kayıtlarının düzeltilmediği görülmüştür. Bu kapsamda dönem sonu itibarıyla kayıtlı değeri toplam 85.463.437,52 TL olan taşınmazın cins tashihi yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemize ait mevcut kullanım durumları ile uyumlu olmayan tapu kayıtlarının düzeltilmesi ile ilgili 07.03.2018 tarih ve 67902020-824.07-E.771 sayılı Emlak ve İstimlak Müdürlüğümüze ait resmi yazı ile Bodrum ilçesi 4801 numaralı lisanslı harita kadastro mühendislik bürosuna başvuruda bulunularak taşınmazların bazılarının cins tashihi dosyalarının hazırlanması ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Belediyemize ait cins tashihi yapılmayan diğer taşınmazlara ait çalışmalar devam edecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, konunun takip eden denetim döneminde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 17: Su ve Kanalizasyon Abonelik Teminatlarının Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne Devredilmemesi

Su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin abonelik teminatlarının, 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi gerekirken böyle bir devrin yapılmadığı ve İdare hesaplarından ödenmeye devam edildiği görülmüştür.

Belediye tarafından yürütülen su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin olarak kullanılan malzeme, makine ve araçlar ile hesaplarda bulunan alacakların bir kısmı 22.10.2002 tarih ve 35 no.lu Belediye Meclis kararı ile olmak üzere 21.10.2004 tarih ve 107 sayılı Meclis kararı ile Mariç-Belbir Marmaris Çevre Koruma Altyapı Tesislerini Yapma ve İşletme Birliğine devredilmiş ve bu tarihten itibaren de su ve kanalizasyon hizmetleri adı geçen birlik tarafından yürütülmeye başlanmıştır.

Yukarıda değinildiği üzere, su ve kanalizasyon hizmetlerinde kullanılan araçlar ile hesaplarda bulunan alacakların adı geçen birliğe devredilmesine rağmen, abone teminatları adı geçen birliğe devredilmemiş ve ilgililere iadesi İdare hesaplarından yapılmaya devam edilmiştir.

6360 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinde yer alan: *“Bu Kanun’la büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerce yürütülen su, kanalizasyon, (...) hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları, komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaşılır.”* hükmü gereği Birliğin hesapları ilgili komisyon kararı doğrultusunda Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmiş, ancak teminatlar Birliğe devredilmediğinden Komisyon kararına da konu olmamıştır.

Dolayısı ile yukarıda yer verilen Kanun hükmü doğrultusunda devredilmesi gereken ve idare açısından da borç niteliği taşıyan abone teminatları İdare hesaplarında izlenmeye devam edilmiştir. Abone teminatlarının karşılığı niteliğindeki taşınırlar ve alacaklar süreç dahilinde Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmiş olduğundan, borç

niteliğindeki bu emanetlerin devredilmemiş olması hem 6360 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil etmekte, hem de borçlar devredilmeksizin sadece alacak ve taşınırın devredilmiş olması mali disiplinle örtüşmemektedir.

Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi gerekirken İdare hesaplarında izlenmeye devam edilen su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin abone teminatları toplamı dönem sonu itibariyle toplam 376.318,84 TL'dir. Bu durum, 330-Alınan depozito ve teminatlar hesabının olması gerekenden aynı tutarda daha yüksek görünmesine neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi gerekirken Belediyemiz hesaplarında izlenen su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin abone teminatları toplamı 31.12.2017 tarih dönem sonu itibarı ile toplam 376.318,84 TL'dir. Su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin abone teminat toplam tutarının Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne aktarılması sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulguda belirtilen hususlara iştirak etmekle birlikte, düzeltme işlemi 2017 yılı sonu itibariyle gerçekleştirilmediğinden, "Emanet Yabancı Kaynaklar" hesap alanı mali tablolara doğru ve güvenilir şekilde yansımamıştır. Konunun takip eden denetim döneminde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

MARMARİS BELEDİYE BAŞKANLIĞI					
31.12.2017 TARİHLİ DÖNEM SONU BİLANÇOSU					
AKTİF		31.12.2017	PASİF		
I	DÖNEN VARLIKLAR	151.691.645,81	III	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	9.225.994,97
A	HAZIR DEĞERLER	4.983.532,01	A	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0
1	Kasa Hesabı	0	1	Banka Kredileri Hesabı	0
2	Alınan Çekler Hesabı	0	2	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0
3	Banka Hesabı	4.281.227,32	3	Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	0
4	Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesa (-)	417.873,07	4	Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0
5	Proje Özel Hesabı	0	B	KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0
6	Döviz Hesabı	0	1	Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hes	0
7	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0	C	FAALİYET BORÇLARI	4.428.629,11
8	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0	1	Bütçe Emanetleri Hesabı	4.428.629,11
9	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesab	1.120.177,76	2	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0
B	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	21.156,00	D	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	3.644.496,15
3	ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0	1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	2.031.391,10
1	Değerli Kağıt	21.156,00	2	Emanetler Hesabı	1.613.105,05
1	Menkul Varlıklar Hesabı	0	E	ALINAN AVANSLAR	0
2	Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı	0	1	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0
C	FAALİYET ALACAKLARI	138.979.938,12	2	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0
1	Gelirlerden Alacaklar Hesabı / Alıcılar	8.708,84	F	YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞL	0
2	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	136.952.154,31	1	Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişl	0
3	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	1.447.748,99	G	ÖDENECEK VERGİ ve DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	1.152.869,71
4	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	571.325,98	1	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	440.694,65
5	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0	2	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hes	200.583,95
D	KURUM ALACAKLARI	0	3	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Y	206.738,95
1	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hes	0	4	Kamu İdareleri Payları Hesabı	161.159,31
2	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	0	5	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlend	143.692,85
E	DİĞER ALACAKLAR	983.834,35	H	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLAR	0
1	Kişilerden Alacaklar Hesabı	983.834,35	1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0
F	STOKLAR	1.108.975,60	2	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	0
1	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	1.108.975,60	I	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAH	0
2	Ticari Mallar Hesabı	0	1	Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	0
3	Diğer Stoklar Hesabı	0	2	Gider Tahakkukları Hesabı	0
G	ÖN ÖDEMELER	448.594,29	J	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0
1	İş Avans ve Kredileri Hesabı	0	1	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0
2	Personel Avansları Hesabı	0	2	Sayım Fazlaları Hesabı	0
3	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	383.842,73	3	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynak	0
4	Akreditifler Hesabı	0	IV	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	14.441.534,73
5	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Kredi	64.751,56	A	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0
6	Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve A	0	1	Banka Kredileri Hesabı	0
7	Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Av	0	2	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0

T.C. Sayıştay Başkanlığı

H	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAH	0	3	Tahviller Hesabı	0
1	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	0	4	Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0
I	Diğer Dönen Varlıklar	5.165.615,44	B	UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0
1	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	5.165.615,44	1	Diş Mali Borçlar Hesabı	0
2	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0	C	Diğer Borçlar	533.791,68
2	Sayım Noksanları Hesabı	0	1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	533.791,68
II	DURAN VARLIKLAR	553.082.552,27	2	Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendir	0
A	Menkul Varlıklar	0	D	ALINAN AVANSLAR	0
1	Menkul Varlıklar Hesabı	0	1	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0
2	Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı	0	2	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0
B	FAALİYET ALACAKLARI	3.975.960,57	E	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	13.907.743,05
1	Gelirlerden Alacaklar Hesabı/Alıcılar He	1.219.137,96	1	Kıdım Tazminatı Karşılığı Hesabı	13.907.743,05
2	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	2.749.684,12	2	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	0
2	Verilen Depozito	7.138,49	F	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER ve GİDER TA	0
3	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0	1	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	0
C	KURUM ALACAKLARI	0	2	Gider Tahakkukları Hesabı	0
1	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hes	0	G	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0
D	MALİ DURAN VARLIKLAR	5.716.029,20	1	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesa	0
1	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler He	5.689.779,20	V	ÖZ KAYNAKLAR	681.106.668,38
2	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırlı	49.875,00	A	NET DEĞER	540.418.548,84
3	SERMAYE TAAHHÜTLERİ (-)	23.625,00	1	Net Değer / Sermaye Hesabı	540.418.548,84
E	MADDİ DURAN VARLIKLAR	543.390.562,50	B	DEĞER HAREKETLERİ	0
1	Arazi ve Arsalar Hesabı	264.465.436,24	1	Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı	0
2	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	136.167.140,10	2	Değer Hareketleri Sonuç Hesabı	0
3	Binalar Hesabı	105.285.602,29	C	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0
4	Tesis, Makine, Cihaz ve Aletler Hesabı	4.302.815,51	1	Yeniden Değerleme Farkları Hesabı	0
5	Taşıtlar Hesabı	9.534.361,06	D	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	77.332.087,21
6	Demirbaşlar Hesabı	10.364.160,99	1	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	77.332.087,21
7	Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı	0	E	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-3.706.490,05
8	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	13.446.901,42	1	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları (-)	3.706.490,05
9	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	26.717.947,73	F	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	67.062.522,38
0	Yatırım Avansları Hesabı	0	1	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	67.062.522,38
F	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0	2	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	0
1	Haklar Hesabı	832.503,74			
2	Özel Maliyetler Hesabı	0			
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	832.503,74			
G	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TA	0			
1	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	0			
H	Diğer Duran Varlıklar	0			
1	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran	209.668,79			
2	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	0			
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	209.668,79			
AKTİF TOPLAMI		704.774.198,08	PASİF TOPLAMI		704.774.198,08
1	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0	A	ÖDENEK HESAPLARI	0

2	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0	1	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0
B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	7.484.016,82	2	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0
1	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	7.484.016,82	B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	7.484.016,82
2	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER HESABI	0	1	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	7.484.016,82
C	TAAHHÜT HESAPLARI	26.267.471,08	2	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	0
1	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	26.267.471,08	C	TAAHHÜT HESAPLARI	26.267.471,08
D	Diğer Nazım Hesaplar	0	1	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	26.267.471,08
1	Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı	0	D	Diğer Nazım Hesaplar	0
2	MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GELİRLERİ	0	1	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	0
GENEL TOPLAM		738.525.685,98	GENEL TOPLAM		738.525.685,98

MARMARİS BELEDİYE BAŞKANLIĞI									
FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU									
Hesap Kodu	Ekonomik Kodu	GİDERİN TÜRÜ	2017		Hesap Kodu	Ekonomik E1	GELİRİN TÜRÜ	2017	
			TL	Kr				TL	Kr
	E1								
630	1	Personel Giderleri	17.495.752	52	600	1	Vergi Gelirleri	54.440.483	0
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.105.999	98	600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	17.497.311	1
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	40.862.639	49	600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	279.937	27
630	5	Cari Transferler	1.892.236	7	600	5	Diğer Gelirler	103.050.305	39
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	1.052.916	78	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	37.647	22
630	13	Amortisman Giderleri	3.591.040	76	600	25	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	443,56	39
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	7.737.305	43			GELİRLER TOPLAMI	175.749.244	28
630	15	Karşılık Giderleri	1.272.164	46			FAALİYET SONUCU	67.062.522	38
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	30.392.545	7					
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	296,938	80					
630	99	Diğer Giderler	987,182	54					

		GİDERLER TOPLAMI	108.686.721	90
--	--	-------------------------	-------------	----